

OSOBNÍ

Zemřel Ing. Antonín Svoboda, CSc.

21. 2. 2012 zemřel ve věku nedožitých 86 let Ing. Antonín Svoboda, CSc., dlouholetý odborný asistent a tajemník ústavu chemie a technologie sacharidů Vysoké školy chemicko-technologické v Praze.

Ing. Svoboda absolvoval fakultu potravinářské technologie VŠCHT v roce 1953 na tehdejší Katedře kontroly a úpravy poživatin a technologie glycidů mezi prvními absolventy fakulty. Ještě v roce 1953 vznikla samostatná Katedra technologie glycidů, na kterou nastoupili Ing. Svoboda spolu s Ing. Bedřichem Koprivou jako asistenti, kteří měli na starosti obor speciální analytika glycidů a příslušné laboratoře. Na katedře tehdy působili prof. Stanislav Zelenka (technologie škrobu), doc. Karel Šandera (technologie cukru) a Ing. Jan Hampl (mlynářství a pekařství). Ing. Svoboda obhájil v roce 1961 kandidátskou disertační práci na téma Vlastnosti a vlivy ionexů při použití v cukrovarnictví. Ing. Svoboda, mezi kolegy a přáteli nazývaný „Toník“, vychoval řadu dnes už většinou starších cukrovarníků, absolventů fakulty, kteří vždy oceňovali jeho přátelskou a veselou povahu a ochotu pomoci. Se studenty pravidelně vyjížděl na exkurze a praxe do cukrovarů, aktivně a rád se účastnil provozních měření v závodech. Významným způsobem se autorsky podílel na zpracování rukopisu knihy Cukrovarnické tabulky, která vyšla v SNTL v roce 1975. Do důchodu odešel v roce 1990.

Chceme zde vyjádřit dík Ing. Svobodovi za práci, kterou odvedl po dobu svého působení na ústavu chemie a technologie sacharidů VŠCHT v Praze. Spolupracovníci a kolegové jsou zarmoucení jeho odchodem a budou na něho s úctou vzpomínat. Čest jeho památce.

Pavel Kadlec

NOVÉ KNIHY

František Čapka, Lubomír Slezák Cukrovarnictví do roku 1938 a agrární strana (se zřetelem na Moravu a Slezsko)

Vydala Masarykova Univerzita Brno v Akademickém nakladatelství CERM s. r. o., Brno, 2011, vydání 1., 298 stran, 32 obr., 7 text. příloh, formát B5 (17,6×250 mm), cena 290 Kč*, ISBN 978-80-210-5717-3.

Seznam knih zaměřených na historii výroby cukru na našem území rozšířila na přelomu roku monografie renomovaných historiků z Katedry historie Pedagogické fakulty MU v Brně, kterou zde krátce představíme. Publikace se od podobných liší především svým zacílením na území Moravy a Slezska, jejichž cukrovarnická historie není zcela totožná s vývojem oboru v Čechách. Autoři se zaměřili na dobu Rakousko-Uherska a první Československé republiky, proto jsou logicky popsány i důležité události týkající se historie cukrovarnického oboru na celém území dnešní ČR a na území států, jejichž součástí Morava a Slezsko v daném období byly.

Specifickým pro tuto monografii je i důraz na politické i ekonomické pozadí oboru, pozornost je věnována především vztahu mezi rozvojem popisovaného potravinářského oboru a událostmi v agrární straně, která byla významným činitelem působícím nejenom na politiku venkova. Právě tento široký záběr, kdy se autoři vyhnuli pouhému popisu historie vlastního oboru (ten v některých částech knihy ustupuje do pozadí, aby byly rozvedeny podstatné okolnosti, které obor ovlivňovaly) činí tuto knihu výjimečnou.

Publikace je rozdělena do dvou kapitol, každá obsahuje čtyři podkapitoly. První kapitola je věnována vývoji cukrovarnictví na Moravě a ve Slezsku do roku 1918 a aktivitám řepařských či cukrovarnických organizací i agrární strany v tomto období. Druhá kapitola popisuje následující dvacetiletí (měnová a pozemková reforma, nostrifikace ve vztahu k cukrovarnictví; situace v oboru; cukrovarnictví na Hané a severní Moravě, Jan Vaca; Stoupalův koncern, agrární strana). Textovou část doplňuje bohatý poznámkový aparát, obsáhlý seznam pramenů a literatury (přes 290 položek), jmenný a místní rejstřík i textové přílohy. Na závěr je zařazeno třiatdvacet stran obrazové přílohy na kvalitním křídovém papíře.

Publikace zaujme zajímavě zpracovanou obálkou, originální fotografie objektu z kostek cukru uvádějí v různých modifikacích i dílčí části knihy. K příznivému dojmu přispívá dobré grafické řešení. Škoda, že v publikaci nejsou dodržena všechna pravidla sazby – bohužel dnes ne výjimečný jev. Protože se autorům podařilo zpracovat text způsobem zajímavým také pro laiky, lze knihu doporučit pozornosti širšího okruhu čtenářů i mimo akademickou obec.

Blaboslav Marek

* Cena v internetovém knihkupectví CERM.